

Beknopt verslag commissie Bestuur, Middelen & Economie van de gemeenteraad Emmen op donderdag 12 maart 2020 vanaf 19.30 uur

Aanwezig:

Voorzitter	:	de heer H.A. Bos
Commissiegriffier	:	de heer F.W. te Winkel
Collegeleden	:	de heer H.F. van Oosterhout, de heer G.P. Rink, de heer J. Otter
De commissieleden	:	de heer P.M. de Jonge (VVD), de heer J. Grethe (50PLUS), mevrouw T.C. Hoogeveen-Enzing (D66), de heer R. Woltman (Wakker Emmen), mevrouw A.E. van der Ham (Wakker Emmen), mevrouw U.H. Kiliñci (PvdA), de heer B.J. Mulder (PvdA), de heer H. Huttinga (ChristenUnie), de heer D.H. van Dijken (CDA), de heer J.B.W. Wittendorp (CDA), mevrouw B. van der Woude (GroenLinks), de heer T. Kuilder (PVV)
Verslaglegging	:	de heer D.P. Drolenga (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Bos opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. Voorstel is punt 9A direct na punt 3A te behandelen. De agenda wordt deze volgordewijziging vastgesteld.

2. Actuele mededelingen college/presidium

Burgemeester Van Oosterhout zegt dat de zojuist afgekondigde kabinetsmaatregelen rond het coronavirus op zich een helder kader zijn. Geen evenementen meer voor 100 of meer personen houdt onder meer sluiting van het Atlas Theater in tot 1 april. Er komen hierover veel vragen binnen vanuit de horeca, zwembad, sporthallen etc. 13 maart 's ochtends worden de gevolgen met de Drentse burgemeesters en gemeentesecretarissen doorgesproken; de uitkomsten worden met de inwoners als en de gemeentelijke organisatie van Emmen gedeeld. De communicatie tussen de VRD, de GGD en de Drentse gemeenten verloopt goed. Intern wordt het bij de gemeente Emmen top-down als een soort protocol benaderd om voor maximale helderheid te zorgen. De lijn is dat medewerkers die verkouden, snottig zijn of zich niet fit voelen, thuisblijven. Tegelijk is het vanwege het op peil blijven van de gemeentelijke dienstverlening niet wenselijk dat alle ambtenaren gaan thuiswerken. In Drenthe zijn er deze dag relatief weinig besmettingen (13). De 'brandhaard' ligt in Coevorden met elf en twee in Emmen; deze personen is thuisisolatie geadviseerd. De eerste gezondverklaringen zijn er ook. De GGD informeert naar aanleiding van de testuitslagen de gemeenten over de actuele stand. De gemeenten volgen de richtlijnen van het RIVM en de GGD. Dat lijkt een open deur, maar voor een goed verloop is het van belang dat zij leidend zijn in dezen.

Wethouder Otter heeft geen actuele mededelingen over Emmen Vernieuwt.

3. Presentatie Democratie Dichterbij/Quick scan Lokale Democratie

Burgemeester Van Oosterhout houdt de presentatie.

9. Onderwerpen ter bespreking

9A. Brief college inzake voortgangsverslag 'Betrokken Gemeente, Democratie Dichterbij' en Brief Rekenkamercommissie Emmen inzake onderzoeksrapport RKE 'Quickscan doorwerking onderzoek EOP's'

Eerste termijn

Wakker Emmen staat erachter dat de gemeente hard werkt aan nieuwe manieren van betrokkenheid. Het Bestuursakkoord en het collegeprogramma geven daarbij heldere doelen: samen met de inwoners bouwen aan lokale democratie. Af en toe daarbij de neus stoten is niet erg, zolang er maar zicht blijft op het einddoel, de spelregels duidelijk blijven en er maatwerk wordt geleverd op inwonersinitiatieven. De fractie is positief over de aanpak en volgt de ontwikkelingen op de voet.

Voor **PvdA** behoeft het geen betoog dat burgers dicht bij de lokale politiek betrokken zijn en blijven. Onderzoekers van de UT Twente constateerden in 2018 veranderingen in wie de burgers verantwoordelijk houden voor overheidstaken: na de decentralisatie rekenen zij de gemeenten hierop af. Daarbij is sterkere afname van vertrouwen vastgesteld in gemeenten dan bij hogere bestuurslagen. Deze grotere betrokkenheid is op zich niet negatief, zolang de burgers maar het gevoel blijven houden invloed uit te kunnen oefenen op zaken die hen direct raken. De PvdA juicht het toe dat gemeenten de burgers daarbij te faciliteren. De EOP's komen nog niet echt uit de verf: hier moet extra aandacht voor zijn, o.a. via de burgerbegroting. Ondanks de uitdagingen rond haar financiële situatie moet de gemeente burgerinitiatieven ten volle blijven ondersteunen.

CDA ziet dat ook bij Democratie Dichterbij en de EOP's heel veel acties worden ondernomen. De gemeente moet van controle naar 'loslaten in vertrouwen'. Dit stuk cultuurverandering is een proces van meerdere jaren. De gemeente lijkt hier tot heden positiever over dan de burgers. Het blijft lastig voor ambtenaren uren te schrijven voor burgerinitiatieven, dit moet niet verzanden in administratieve rompslomp. Wellicht is hiervoor geld vrij te maken? Het CDA vraagt daarbij aandacht voor de communicatie. Emmerhout ervaart stagnatie in het overleg c.q. een radiostilte bij de gemeente over de toekomstvisie. Bij de burgerbegroting is er de wens om van de twee pilots (Nieuw-Dordrecht en Emmerhout) vijf te maken: hier ligt ook het initiatief bij beide wijken zelf. Dan is het ook beter uit te rollen naar Right To Challenge met overdracht van financiën naar die wijken, met besparingen voor de gemeente als bijkomend voordeel.

PVV ziet dit als mooie opmaat naar herstel van het niet bijster grote burgervertrouwen in het openbaar bestuur. De fractie doet een beroep op B&W om vooral niet in de burgerbegroting te snijden, maar vooral te handhaven.

De voortgang i.c. stemt de **VVD** positief. Er wordt serieus werk gemaakt van de initiatieven op allerlei fronten. De EOP's zijn goed ingevoerd in hun leefomgeving en willen liever niet werken met dorps- of wijkagenda's die te dicterend en controlerend overkomen. De fractie begrijpt dit goed, daar zij eerder al waarschuwde voor het verambtelijken van de EOP-werkwijze. Uit openbare EOP-vergaderingen komen veel goede initiatieven en inwoners worden er goed bij betrokken. Volgens sommige inwoners vergadert hun EOP niet openbaar. De VVD wil daarom dat de gemeente de voorwaarde stellen van minimaal eens per jaar openbaar vergaderen. Zo niet, dan gaat er geen budget naar die EOP. EOP's zijn gebaat bij een college dat zich hardmaakt voor participatie. Een gebiedscoördinator is de lichtste vorm van sturing; is hij onafhankelijk genoeg en heeft hij voldoende gewicht in de ambtelijke organisatie? De ervaringen met de eerste experimenten inzake de burgerbegroting zijn positief: hier moeten B&W versneld mee doorgaan. De financiën laten de gemeente niet veel ruimte die begroting uit te breiden – ook niet bij uitbreiding van aangesloten dorpen en wijken. De VVD verbaast zich hierover: de gemeente moet dit succes niet afremmen, maar juist stimuleren. Het Voor Elkaar Festival is een van de weinige kritiekpunten. Het lijkt mooi qua showgehalte, maar het kost veel geld en levert te weinig op. De VVD wil het vrijkomende budget liever toevoegen aan de dorps- en wijkbudgetten.

D66 stelt vast dat de gemeente qua burgervertrouwen nog wel wat te winnen heeft. De huidige EOP-verordening stelt als minimumeis één openbare vergadering per jaar. Heeft het niet-voldoen

hieraan (financiële) consequenties? Continuïteit van de burgerbegroting lijkt duidelijk, maar de vorm behoeft nog nadere duiding. De bedragen voor de pilots in Emmerhout en Nieuw-Dordrecht zijn niet zo hoog: maken zij dan wel ook echt het verschil? Een mooi neveneffect is de trots bij de betrokken inwoners over meer onderlinge verbinding. Lering moet ten eerste uit de externe én ook interne communicatie worden getrokken. Elke afdeling moet weten wat onder de burgerbegroting en Right To Challenge valt en dat het daarbij om gedeelde waarden gaat. Hiervoor is één duidelijk kader nodig voor ‘loslaten in vertrouwen’ en één gemeentelijk contactpersoon die daartoe geautoriseerd moet worden. De EOP-suggestie voor het inrichten van een bouwdepot is een goede. De gemeenteraad heeft een goede stap gezet met haar nieuwe verordening: o.a. op locatie vergaderen en verbreding van het spreekrecht. De opgedane leerpunten moeten nog wel echt ingevoerd worden in de uitvoering van het gemeentelijk beleid.

Voor **ChristenUnie** staat voorop dat de representatieve lokale democratie (Huis van Thorbecke) sterk en legitiem blijft. Bij het hele geschetste palet van mogelijkheden in de presentatie betreft het alleen structuren; uiteindelijk gaat het erom de democratie tot in de vezels te versterken. Dit betekent allereerst een geloofwaardige overheid die moet werken aan vertrouwen en betrouwbaarheid, in alle opzichten integer en waardevol is en dat in wederkerigheid handelt richting de EOP's en andere instrumenten. Alleen dan is een burgerbegroting te bereiken die ‘loslaat in vertrouwen’. Dat vraagt om een positieve houding van zowel gemeente als inwoners. Het Voor Elkaar Festival kan die zaak dienen mits er voldoende draagvlak voor is. Dit budget moet met verstand worden ingezet en behoeft evaluatie.

D66 vraagt bij het laatste naar de ervaringen rond de laagdrempelige aanwezigheid van raadsleden bij het Voor Elkaar Festival in combinatie met de Uitmarkt.

ChristenUnie staat in beginsel positief tegenover dit soort activiteiten, mits zij het doel dienen van democratische vernieuwing en versterking. Vanwege de vrij hoge kosten is wel de kritische vraag gerechtvaardigd wie en wat hiermee bereikt wordt.

VVD sluit zich aan bij de reactie van de ChristenUnie.

GroenLinks is benieuwd of collegevergaderingen op locatie wel passen bij het meer naar buiten treden van de gemeente en hoe zinvol de inwoners dit vinden. Op de enquête bleef de respons vanuit Emmerhout (8%) en Nieuw-Dordrecht (9%) vrij laag; dit zet de 75% die van de burgerbegroting afweet in een ander daglicht. De gezamenlijke noemer is meer betrokken burgers die meer eigenaarschap wensen. Al vormen zij geen grote club, zij zorgen met hun grote inzet wel voor meer betrokkenheid. Dit moet dus doorgaan. De burgers zelf zijn positief over de burgerbegroting, ambtelijk wordt daar nog verschillend over gedacht. De interne gemeentecultuur verdient dus nog wel verbetering als het gaat om ‘loslaten in vertrouwen’. EOP's vinden het net als veel andere organisaties moeilijk om vrijwilligers te vinden – heel herkenbaar. De fractie vond het inderdaad prijzige Voor Elkaar Festival toch zeer de moeite waard: de combi met de Uitmarkt zorgde voor meer publiek, laagdrempeligheid en meer bekendheid rond allerlei sociale initiatieven.

50PLUS vindt het een goede ontwikkeling om bewoners meer bij hun buurt te betrekken en hen in samenwerking met de EOP's meer stimuleren tot initiatieven in dorpen en wijken. De ambtenaren moeten meer verantwoordelijkheid bij hen moeten neerleggen, wat voor beide partijen een win-situatie kan opleveren.

Reactie college

Burgemeester Van Oosterhout meent dat het Huis van Thorbecke goed overeind staat in Emmen qua positionering van raad en college. Tegelijk is er veel draagvlak voor de Democratie Dichterbij-beweging naar buiten toe. Vergaderen op locatie betekent niet alleen periodiek een collegeoverleg, maar ook in combinatie met bijv. een themalunch met inwoners. Los daarvan zijn collegeleden en ambtenaren bewust bezig met meer naar buiten treden via bijv. werkbezoeken en EOP-overleggen

op locatie in plaats van op het gemeentehuis. Dit heeft meer met houding te maken dan met regelingen of verordeningen. ‘Loslaten in vertrouwen’ houdt een balans in tussen minder controle maar wel enigszins vasthouden op hoofdlijnen. Hierin heeft in de organisatie nog wel een bepaalde cultuurslag te maken. Het beeld is dat de meeste EOP’s openbaar vergaderen; waar dat niet gebeurt, worden zij er ook op aangesproken. Los van de voorschriften in de verordening past een openbare structuur een EOP net zozeer als de gemeente. De gebiedscoördinator is essentieel als trechter op het snijvlak tussen burger en gemeente. Net als iedereen heeft deze gezien zijn dienstverband wel een bepaalde mate van afhankelijkheid. Bedoeling is dat deze coördinator vragen uit de samenleving uitwerkt met een EOP en dit naar de organisatie terugkoppelt. Over feitelijke doorzettingsmacht beschikt deze functionaris niet, maar hij/zij kan bij intern vastlopen terecht in de lijn (CMT). Deze functie is een van de succesfactoren in het hele proces met veel kennis in de wijk of dorp, die veel vertrouwen geniet bij de EOP’s. Dankzij het meeliften met de Uitmarkt vielen de organisatiekosten van het Voor Elkaar Festival wel mee (omgerekend 10 eurocent per inwoner). Belangrijker is wat het oplevert. De combi met de Uitmarkt leverde heel veel reuring op, de complexe workshops op de zondagmiddag waren minder geslaagd. Bij de enquête zijn inderdaad alleen de zeer betrokken inwoners geraadpleegd. Dat geeft richting aan het onderzoek, maar doet ook af aan enkele bevindingen. Dit onderzoek had meer de functie van een studiedag. In hoofdlijnen gaat het niet slecht met de burgerbegroting. Deze moet voortgezet worden, al behoeft die wel verbeteringen. Handhaving of uitbreiding van dit budget (relatief weinig middelen voor heel veel wensen) moet gezien de krappe gemeentefinanciën tegen andere belangen worden afgewogen.

Tweede termijn

CDA meent dat de discussie over de burgerbegroting naast de budgettaire afwegingen ook over de (financiële) uitrol naar Right To Challenge moet gaan.

D66 hoort de burgemeester terecht betogen dat de gemeente van oudsher gewend is dat de inwoner naar het gemeentehuis komt. De ruimte-indeling van de raadszaal op de tweede etage is niet bevorderlijk voor de laagdrempeligheid. Alles wat bijdraagt aan meer ‘low profile’ naar buiten treden, kan daarbij helpen, zoals deelname van raadsleden aan het Voor Elkaar Festival met een volgende keer wellicht iets meer pr. Bij de burgerbegroting zijn sommige taken vanwege efficiency, betrokkenheid en uitdaging beter naar de EOP’s te delegeren.

GroenLinks vindt de representativiteit bij EOP’s als afspiegeling van een dorp of wijk een belangrijk punt. Wellicht speelt het gebrek aan vrijwilligers mee, waardoor jongeren en allochtonen ondervertegenwoordigd zijn. Emmerhout wordt vaak geprofileerd als dé burgerbegrotingswijk en energieneutrale pilot met bovendien veel betrokkenheid. Uit de wijk echter, hoort de fractie dat de betrokkenen uit een heel select groepje bestaat. Dit onderstreept het belang van faciliteren en ondersteunen vanuit de gemeente om initiatieven van de grond te krijgen en de wijk nog betrokkener te maken.

Reactie college

Burgemeester Van Oosterhout stelt dat representativiteit niet alleen bij EOP’s speelt, maar ook bij politieke partijen, de gemeenteraad en de inspraaktrajecten. De oudere leeftijd van EOP’ers heeft met beschikbare vrije tijd en motivatie te maken en zij gaan zelf over hun eigen samenstelling. De ene EOP heeft meer moeite met rekruteren dan de ander, de ene EOP is eenzijdiger samengesteld en kent minder verloop dan de ander. De representativiteit is blijkens de evaluatie ook een kwestie in Emmerhout, dus dit behoeft nadere aandacht. De raadszaal is inderdaad nadelig gesitueerd, maar daar zijn evidente budgettaire redenen voor. De uitrol naar Right To Challenge is inderdaad een goed discussiepunt bij de nieuwe burgerbegroting. Al betreft het twee ongelijksoortige instrumenten, inhoudelijk kunnen ze in elkaars verlengde liggen.

Voorzitter Bos stelt vast dat dit onderwerp in voldoende mate is besproken.

4. Spreekrecht niet-geagendeerde onderwerpen

De heer Bernsen (inwoner) heeft in 2017 bij de gemeente een aanvraag gedaan voor een winkel in de verkoop cannabis met minimaal THC-gehalte. Deze is afgewezen vanwege het maximum van twee cannabisshops. De heer Bernsen vindt dit beleid onverantwoord, gezien de te verwachten grote opmars van cannabis van drugs naar medicinaal. VNN ziet het aantal verslaafden in 2018 verdubbelen ten opzichte van 2017. Legaliseren van thuisweek en soepelere regels voor THC-olie staan ook elders in het noorden (Leeuwarden, Hoogeveen, De Wolden, Loppersum) op de agenda. Uit een eigen belronde maakt de heer Bernsen op dat de GGD en GGZ de verslavingsgroei wel ervaren, maar niet cijfermatig bijhouden. Een kind met ADHD krijgt een synthetische drug als Ritalin toegediend, op oudere leeftijd wordt hem of haar cannabis geadviseerd vanwege de minder nadelige werking. Dit leidt tot almaar verhogen van het THC-gehalte, niet langer deelnemen aan de maatschappij en overstap naar speed en andere pepmiddelen. Het ministerie van VWS heeft de heer Bernsen geadviseerd om gemeenten op te zoeken die openstaan voor THC-geminimaliseerde producten om dergelijke verslavingseffecten tegen te gaan. Dit zorgt voor betere begeleiding en gaat straathandel tegen. **Wakker Emmen** vraagt naar het doel dat de heer Bernsen nastreeft. De kopers willen op den duur een sterkere werking: die zullen dan toch zelf het THC-gehalte gaan verhogen?

De heer Bernsen onderzoekt innovaties met legale cannabisverkoop en zoekt een locatie waar hij die producten landelijk mag verkopen en patiënten en artsen voorlichting kan geven. De verslaving zit in het roken. Door gebrek aan begeleiding zijn mensen meer geneigd cannabis te roken; door van meet af aan THC-olie te gebruiken is de verslavingsdrift tegen te gaan.

D66 wijst op het pleidooi medio 2018 van Kamerlid Bergkamp voor een landelijk onderzoek naar de werking van medicinale cannabis. Dit is nog niet afgerond; op welke onderzoeken baseert de heer Bernsen zich?

De heer Bernsen verwijst naar het recente Kamerdebat begin maart, maar daar heeft de minister niet inhoudelijk op het onderzoek gereageerd. Daarnaast lopen nog andere onderzoeken en experimenten met tien staatskwakerijen. De heer Bernsen vindt het bij de snelle verslavingsgroei niet verantwoord die allemaal af te wachten.

5. Rondvraag

CDA leest in het Dagblad dat de politie geen auto beschikbaar heeft omdat zij druk doende is met verwarde personen. De Psycholance doet de politie-inzet dalen. Tegelijk doet deze de helft van alle ritten in de gemeente Assen, terwijl Emmen koploper is in de overlast van verwarde personen. Wat is de toekomst van de Psycholance bij het stopzetten van de subsidie na 2020? Hoe is het voertuig meer in Emmen (grootste vraag) te krijgen?

Burgemeester Van Oosterhout komt nog terug met de jaarlijkse evaluatie van de Psycholance. De beschikbaarheid daarvan is inderdaad een probleem dat in het Bestuurlijk Veiligheidsoverleg en de VRD nog voor de zomer wordt besproken. Uiteindelijk moet de Psycholance als zeer praktisch hulpmiddel ook in de verre uithoeken van Drenthe zijn in te zetten. Daarbij speelt wel mee dat er druk zit op de middelen.

CDA is graag bereid het college te ondersteunen met een motie.

Burgemeester Van Oosterhout denkt met een goede argumentatie ook heel ver te komen, maar mocht een motie nodig zijn, dan houdt hij het aanbod van het CDA in het achterhoofd.

6. Bespreken C-stukken: n.v.t.

7. Bespreken B-stukken: n.v.t.

8. Bespreken A-stukken:

8A. Onderzoeksrapport RKE 'Informatie, safe of zeef?'

CDA wil de monitoring van deze aanbevelingen, net als bij het RKE-onderzoek naar AREA, liever laten meenemen in het jaarverslag dan in de managementletter.

Voorzitter Bos zal ook dit verzoek maandag 16 maart a.s. meenemen in de presidiumvergadering.

ChristenUnie benoemt dit besluit een logisch vervolg op de eerdere discussie. Bij een vorig RKE-rapport concludeerde de raadscommissie dat opnemen in de managementletter het verstandigst is.

D66 vindt dat het college gezien de best schokkende conclusie van de RKE ten minste alle aanbevelingen moet overnemen. Op 27 januari berichtte de wethouder dat het verbeterplan in concept gereed is. Dat ziet D66 graag tegemoet, net als een concrete rapportage nog dit jaar door de CISO.

50PLUS sluit zich volledig aan bij het betoog van de ChristenUnie.

Reactie college

Wethouder Otter ondersteunt de opmerking van het CDA. De managementletter wordt als product van de accountant vanuit zijn opdracht opgesteld. Daarom ziet het college liever een eigen rapportage met meer diepgang via het jaarverslag; bovendien worden de accountantskosten anders steeds hoger. Per 1 april gaat de parttime (twee dagen) gedetacheerde CISO (*chief information security officer*) fulltime in Emmen werken. Tweede helft maart wordt het verbeterplan in het CMT besproken, de detailuitwerkingen worden afgestemd met de verschillende afdelingen. Het verbetertraject is goed op weg en hier wordt hard aan gewerkt, maar er spelen continu veranderingen. Tussentijds wordt de raad geïnformeerd over alle stappen, zonder te veel over de detail over de informatiebeveiliging uit te weiden.

Voorzitter Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

8B. Verordening en tarieventabel Lijkbezorgingsrechten 2020

D66 betreurt dat deze jaarverordening niet is meegenomen in de decembercyclus, maar het is wel terecht dat de tarieven per 1 april worden aangepast.

ChristenUnie sluit zich aan bij de korte verklaring van D66.

Reactie college

Wethouder Otter beaamt dat dit grote aantal wijzigingen zeer bewerkelijk is en fouten in de hand werkt. Daarom leek het verstandiger in latere instantie alsnog met deze ene tarieventabel te komen waar alle verschillende verordeningen naar verwijzen. Bijkomend voordeel is dat dit de omvang van de documentatie fors inkort.

Voorzitter Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

10. Vaststellen verslag vorige vergadering

10A. Vaststellen notulen gezamenlijke raadscommissie Samenleving en BM&E van 13 februari 2020

Voorzitter Bos stelt vast dat de notulen van 13 februari 2020 ongewijzigd worden goedgekeurd, onder dankzegging aan de notulist.

11. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium

D66 vraagt zich in algemene zin sterk af waarom de meerdere jaarverslagen over 2018 in de ingekomen stukken pas in maart 2020 beschikbaar komen.

Wethouder Otter weet dat AREA zijn jaarrekening tijdig aanlevert, maar niet waarom andere jaarverslagen zo laat zijn binnengekomen. Hij zegt toe, de redenen hiervoor te laten uitzoeken,

12. Overige ingekomen stukken: n.v.t.

13. Sluiting

Voorzitter Bos sluit de vergadering om 21.03 uur onder dankzegging.